

Maitetasun gehiegia -II-

Pello ZABALETA

Sosegu guztiak galdurik

Sosegu guztiak galdurik
tormentu hilgarrietan naukazu
oh dama nire, dama ederren,
kiskaltzen zaizkidala sentitzen dut erraiak.
Zer gertatzen den ez dakit garbi,
ezin sines dezake ordea nire arimak
ezin irudika nire irudimen ahulak
zentzunek amultsuki adierazten didatena.

Zer zabilta, ene dama txoro,
neure burua guztiz txoratzen didazuna,
oheak kirri-karra egin dezan
hain doilorkiro, hain kupidarik gabeko,
nire bihotz hunkitua aldenik alde zulatuz?
Zarata madarikatua, zure ohearen zarata,
inausten didana nire itxaropen egartia.
Intziri itoak iristen dira hozta
sala iluneko leiho traidoretik kale beltzera,
ames gaiztoz jantziz nire gogoetak.
Zure ohearen kirri-karra bihurtzen da
nire arima xehetzen duen makina,
etorkizun eguzkizkoa apurtzen duen ekaitza,
oh ene dama maiteen, salako ilunetakoa.

Malko bi atëra zaizkit lurrera
amorrak ertsitako begi erreetatik.
Bi baino ez dira izan
-zenbatzeko astia eman dit nahikoa-
amorruez estatu ditut ukabilak,
eta desesperantza astunenaren zama garraiatuz
oin endekatuak lurlean tarraka
apartatu nahirik leiho traidoretik,
ariman ordea itsatsirik ohearen kirri-karra maltzurra,
oh dama, nire malko alferrikakoak sentituko ez dituzun bakarra.

Sosegu guztia galdurik naukazu
oh dama, zentzuen lilura nirea,
ez duzu asko pentsatuko zeure grinaldian
ni hurbil nengokizukeenik,
zure pauso ezkutuenei jarraikitzen,
zuri darizun barne-usaina usnatzen.
Kirri-karra idorra geratu zait barnean,
nire izatea hondar xehea bezain txiki-txiki txikituz,
oh dama aldakor amorioaren traidore.

Damaren oinak

Oin ointxo xamur gozotxo
dama kutunaren zutoin dantzari
joan eta etorri
altxa eta jaitsi
geldi eta mugi.

Eskuetan hartuko nituzke bero-bero
magalean otzan igurtzitzeko
dama nire maiteen,
behutzen artean pasa hatzamarrak maitati
ferekatuz banan-banan xamurki.
Oin ointxo xamur gozotxo
dama kutunaren zutoin dantzari
joan eta etorri
altxa eta jaitsi
geldi eta mugi.

Tornuak dirudi egin dizula txorkatila
 hain biribil hain jostari
 orpo finaren gainean eraiki
 artega doaz eta etorri,
 balira hurbiltzeko niri.
 Oin ointxo xamur gozotxo
 dama kutunaren zutoin dantzari
 joan eta etorri
 altxa eta jaitsi
 geldi eta mugi.

Garbi-garbi garbituko dizkizut laztanka zuri
 txuri-txuri, marmolezko iduri,
 oh nire dama erogarri,
 ai balira erantzuteko nire deiari
 josta-jostari, dantza-dantzari
 oin ointxo xamur gozotxo
 dama kutunaren zutoin dantzari
 joan eta etorri
 altxa eta jaitsi
 geldi eta mugi.

Aidean doaz nire damaren oinak
 usain gozozko uhin bi,
 inguma maitemindu hegalari,
 lurra ozta ukituz kasik
 liluratuz gela bazterrak nasaiki
 oin ointxo xamur gozotxo
 dama kutunaren zutoin dantzari
 joan eta etorri
 altxa eta jaitsi
 geldi eta mugi.

Apirilaren 23.a

Zein liburu hautatu behar duzu
 salako dama maiteen
 hartzeko zure esku birjinetan
 liburuaren egun honetan?
 Zalantzaz eta irrikaz ikusten zaitut

zabiltzela mahaien artetan.
Poesia nahi zenuke?
Irribarre eta tristura
ispilatzen zaizkizu begi zolietan
liburuak eta liburuak ferekatuz.

Octavio Paz nahi?
Edo Kavafis grekoa?
Quevedo zaharra?
Ovidioren maitasun ikasgaiak?

Oh dama nire maiteen
hurbilago bazenituzke hainbeste,
etxeakoak denak
etxeke hizkeran denak jardunean:
Lizardi gazterik hila,
Lauaxeta afusilatua,
Orixe maisua,
Joan San Martin zuhurra,
Juan Mari Lekuona trinkoa,
Bitoriano Gandiaga oparoa,
Mikel Lasa laburra,
Bernardo Atxaga saritua,
Harkaitz Kano azken ordukoa,
Jose Luis Padron ausarta.
Hainbat eta hainbat datozkit
izenak trumilka arrapaladan,
denak gure aitaren etxe pobrekoak,
denak zure begi arretatsuen esperoan,
ai dama nire zoragarrien.

Zein liburu eramango duzu azkenean
liburuaren egunean
gainerako guztien artetik hobetsia,
apartatua,
kutunagoa?

Nire lan apala ere zuretzat duzu,
salako ene dama loriatsu.
Hor naukazu milaka letretan har nazazun
zure esku birjinetan
zure begi miretsiak pausa daitezen nire orrietan.

Sentituko dut egiaz
 bizi naizela, bizi, berriro,
 banaizela nor, nor maitatu,
 garraia nazazunean zure altzo beroan
 edo eraman zurekin ohera
 ametsak goza diezazkizudan zure loan.

Kardantxiloa kaiolan

Ai heriotzeko kanta,
 ai txilio bizitza debekatuari opatua!
 Hertsirik daukazu serrailapetan,
 oh nire dama axolagabe,
 askatasunaren ikur biziena,
 kantatzera beharturik uneoro
 biziko bada hurrengo eguneraino
 kardantxilo urrikgarri otzana
 behinolako ipuin kontalaria bezala.
 Salako leihotik daukazu zintzilik
 antzina hiltzera kondenatuak bezala,
 eguzkiaren galdatara jarria
 euriaren zigorrera ahantzia,
 itzal babesik gabe.
 Bihia damaiozu apurka:
 ale urri bi, letxuga osto bat,
 edateko ura tantaka,
 txibia-hezurra mokoia alferrik zorroz dezan.

Ai heriotzeko kanta,
 ai txilio bizitza debekatuari opatua!
 Zotzetik zotzera du hegada,
 oh dama nire maiteen,
 kupidarik gabe burdinetan hertsirik
 daukazun kardantxilo atxiloak.
 Jostatzen dabil -diozu atsegin irribarrez-
 hegoak zabaltzeke zotz batetik bestera
 hegaldak nahirik estrapozu egin dizunean.
 Hau kanta liluragarria eguzkiari egiten diona!
 diozu ene maiteen

barneko miresmen egiazkoenaz,
 kardantxiloaren xirula etengabeaz liluraturik
 eta jakin ez dakizu zure kardantxiloak
 eguzkiari egiten ote dion diosal umilki
 edo azken agurra egin nahi dion bizitzari unaturik,
 ene dama txoriburu horrek,
 ez baituzu ezagutzen txoriaren bihotz samindua.

Ai heriotzeko kanta,
 ai txilio bizitza debekatuari opatua!

Zilegi bekit galde diezazudan,
 ene dama ororen gaindi maiteen,
 zergatik ez duzun uzten libre
 aidetan arin haizeaz josta dadin
 itzulipurdika ibiliz zuhaitzen erdian
 kukika adarreko hostoen ostean.
 Orduan beharbada eskerronez
 jango lizuke eskutik barlasaian otzan
 zure ahotan erabili duzun bihia,
 leihoko kristalean ispiatzen den bitartean
 kantatuko lizuke txiruliruli
 bizitzeko dantza miragarriena pozarren.
 Zergatik ez diozu irekitzen kaiola doilorra behingoz
 libre dadin libre zeu beste
 eta hegaldia espazio zabaletan
 kateatu guztion amets librean ikur bihurturik.

Ai heriotzeko kanta,
 ai txilio bizitza debekatuari opatua!

Lagun egiten dizula eguneko ordu luzeetan,
 oh dama nire kutuntxo,
 kontsolatu tristeziak eta depresioak hartzean,
 arindu diharduzunean puntu eta puntu
 dantzako soineko berria josten
 edo aldareko zapi bedeinkatua brodatzen,
 diozu aitzakia eta aitzakia, malkoak ez urruti.
 Basoan ez bezala daukazula seguru,
 ez eguzkiak ez euriak jotzen duela,
 ez goserik ez egarririk duela egundo,
 kaiolatik irtenda ere salan ibiltzen dela

hega hona eta hega hara zure inguruan kantari.
 Arbolak ditu ordea kardantxiloak aberri
 kaiolako segurtasun gezurrezkoa ez du babes,
 txori hegaldarien saldoa du aterbe
 eta haize librea adiskide leial beti.

Ene ortziko izar

Ez zenuen usteko, bada,
 nire dama bihotzeko.
 huts egingo nizula, noiz eta gaur,
 udaberriak halako apainduria koloretsuz
 ekarri duen ostegun honetan.

Ostegun ortzi-egun omen da
 eta zu zaitut nik nire zeru,
 eguzki xamurrez goxatua egunez,
 izar distiratsu dardartiz seinalatua gauez.

Urrunetik igertzen zaitut
 ezin jakinik inolaz hurbil zaitudan
 ala argi-urtetan neurtu behar dudan urrutiera,
 ene dama neure bihotza bera baino hurbilago
 berotasun goxoz sentitzen zaitudana.

Idatzi eta idatzi ari natzaizu
 ostegunero itxaropenez atergabe,
 oh ene desio eta ametsen zeru zu,
 ezagutzen ez dudan arren zure izena.
 Beste galaxia bateko ostrilikako izar baizinen
 hizkiz eta zenbakiz zertu beharko ote zaitut,
 ene ortziko izar dizdizari?

Munduko nekeek ez duten bezala gutxitzen
 zeru zorientzuko esperantza bizia,
 hala ari zaizkit hazten erraietan tinko
 zukanako fedea, itxaropena eta maitasuna,
 eta sinesten dut sendo
 fedea eta itxaropena amaituko zaizkidala
 erdietsiko dudanean zure amodioa,
 oh salako dama, nire zeruko izar maite kutiziatua.

Karrera galtzetetan

Begiok, begi bekatariok ihesi doazkit
tentaziotan suturik
ezin dominaturik
dauzkat garretan kalenturaz kasik.
Bazoaz zure ibili kulunkarian
urratsa urratsari erantsiz
gerria zumitz malgu
ipurtaldea dantza kilikari.
Begiok, begi bekatariok segika doazkizu
erabat atxikirik
irrikak ia bigundurik
zure jantzi apainak iradokitzen didana
irudimenaren txinpartetan bilbatuz.
Buruko bilo libretik behera
miresmenez beterik
lerratzen ari zaizkit
zure higiduraren konpasean leloturik
begiok, begi bekatariok zorabioz.
Baina ai, ai eta hiru bider ai,
nire dama miretsien!
Banoa hunkiturik
gona laburak erakarrik
galtzetetan bildurik dauden iztarretaraino
tentazioa tentazioago bihurturik.

Eta ai, ai eta hiru bider ai!
Atera beharko nituzke begi bekatariok,
ez nukeen kupidarik
baldin horrela jokaturik
konpon baneza zure galtzetetako urratua,
tentazioa alferrikako egiten didana!

Lotsagarri sentitu zaitut nire begiotan,
oh dama nire doloreen,
setazko galtzeta brodatuetan
gona laburraren barrenetik behera
ezkerreko zango beltzean
urratuz edertasun borobil oro
ageri baitzaizu iraingarri karrera luzea.

Ai, ai eta hiru bider ai!
 Urrundu nahi ditut nire lotsa ezkutura
 begiok, begi bekatariok zure zango urratutik
 ene dama maiteen.

Nire dama zerezkoa ote?

Ba ote zara, izan, egiaz,
 lurrean lurreko,
 salako nire dama maiteen,
 edo ote zara hitz ederrezko
 nire baitan ditudan sentimen hautatuz
 apainduria guztietan jantzia?

Zu ikusi uste zaitut nik
 egiazko bezain ametsezko,
 bihotz enamoratuak asmatu-
 rikoko ilusiozko,
 ene dama erabat erotu nauzuna,
 eta ez dut jakin ere jakin nahi
 egiaz ote zaren haragizko,
 ote zaren haize hutsezko,
 jakin baitakit ziur asko
 zarela benaz nire maitasunezko.

Nire begi liluratuek ematen dizute
 egiazko izate guria,
 sorkuntza bero zaitut nire irri-
 ken eta bazarela dut sinesten irmoki
 sentitzen zaitudalako, ene maiteen,
 eta ateratzen ezpainetara atergabe

Eguzki xamurra bezala zatozkit uneoro,
 argitasun barea zure gala guztiak,
 igertzen dut zure su gozoa barnean
 irudikatzen zaitudanean izate betean,
 salako ene dama erogarri.

Bazara, bai, izan nire amorioan
 urak sorgintzen dituen lamiaren pareko,
 bazara egiazko ametsezko
 begi liluratuek apaintzen duten edertasunezko,
 ene dama, dama orotan maiteen,
 nire irudimenaren salako leihoan ageri.

Agurra baino lehen

Agur esan diezazudan agindu didate,
salako ene dama maiteen,
utz zaitzadan zure bakardadean,
eta ez dira konturatu
-nola konturatuko da ezer sentitzen ez duen elkorra-
zure bakardade bera dela nire bakardadea,
uzten zaitudanean utzita gelditzen naizela
mundu mortu honetan kondenaturik,
zu zarela ene altxor baliozko bakarra,
zugan dauzkadala burua eta bihotza,
ametsez-amets zu zarela ene ilusio,
taupadaz-taupada zu zarela ene bizitza.

Eta agur esan behar omen dizut, agur,
salako zure leihoa ez da irekiko gehiago,
zure sala iluna izango dugu oroitzapen,
iragan denborako ametsen hilobi,
amaraunak bilbatuko ditu gure tristura mutuak,
dirdairik gabe geratuko da gure zerua,
oh dama maite nire sentimenen jabe.

Ni izan ere ez naizen bezala zu gabe
zu ez zara izan ere izango ni gabe,
nire barneko poeta esnatu zenidan zuk,
gainerako guztiari ukaturik nire begiak,
gainerakoaren isiltasunari emanik belarriak,
beste orotarako erabat mutu bihurturik barne eta kanpo,
zuretzako nuen izate osoa jarria,
oh dama zerutiar, izar ederrenaren pareko.

Eta agur esan behar dizudala, agur betiko,
isildu behar dudala gehiago ez mintzatzeko,
utzi nire luma pasionatua erdoiltzen...
oh dama nire amets eroenen,
ezin ordea agurrik esan nik,
eramango zaitut kuttuna bezala bularrean zintzilik
ahazturaren huntz doilorrak estal ez zaitzan sekula.

Azken agur betikoa

Banoa joan betiko nire desespero eroan,
 banoa mendi urrunenaren bestaldera
 inork ezagutzen ez duen mortu hotzera,
 maite izan zaitudalako erotu arte
 joan eta joan izango da nire kondena bidegabea,
 urruntzeak sendatzen omen du-eta atsekabea,
 ene dama, maitetasun bide irekia.

Banoa joan betiko nire desespero eroan
 eta adio sekulako zure salako leihoari;
 itxita dago biziberritzen ninduen txoko maitagarria,
 hesitura ipini dute zure palazioaren inguruan
 hurbil ez nakizun ametsen hegoetan,
 antzeman ere ez zaitzadan egundo gehiago,
 ene dama, nire bizibidearen dirdaia.

Banoa joan betiko nire desespero eroan
 ez dizut aurrerantzean ekarriko lore erneberririk,
 ez kantarik eskainiko huntzen ezkututik,
 ez miresmenik opatuko laino busti artetatik,
 urrun galduan izango nauzu etsita
 erauzi beharrean erraietatik sentimen guztiak,
 ene dama, nire egintzen xede maitatia.

Banoa joan betiko nire desespero eroan,
 joan eta bertan ere ez dagoen lekura
 nire bakardadean senti dezadan zurea,
 monumentua eraikiko dut adora zaitzadan,
 zure ederraren ederrez paregabea
 amorio birjinezko irudi betea,
 ene dama, nire antsi liluren atsedena.

Banoa joan betiko nire desespero eroan,
 horbel gris dira nire amets berdeak,
 ahitu zaizkit hitz enamoratuak neketan,
 atsekabe idorrek suntsitu nau erabat,
 eta zu utzita ni galdurik guztiz,
 ene dama, nire zeruko izar izana,
 banoa joan betiko nire desesperoan.

Hamalaukoa damari

Setazko borobiltasun emea
bihotz tristearen alegrantzia
dastatuz gero ezin ahantzia
sentipen ororen bermea
grina eroek suturik barnea
lanoki biluzten duzu jantzia
bilakatzen lotsa elegantzia
zorabioz betetzen arimea
otzana zatozkit eskuetara
etzana zaitudalarik ondoan
hasperen eta izerdi mara-mara
alferrik ditugu hitzak ahoan
laztan txinpartak dabilta gogara
bion irritsa lastaira osoan.